

ЕФЕКТИВНІСТЬ СТРАТЕГІЙ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Арістова Наталія,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці,
Інститут педагогіки НАПН України,

 n.aristova.na@gmail.com

Кугай Ксенія,

доцент КНУТД,
доцент кафедри філології та перекладу,
Київський національний університет технологій та дизайну,
аспірант Інституту педагогіки НАПН України,
Київ, Україна

 kugaj.kb@knutd.com.ua

У сучасному освітньому середовищі персоналізоване навчання стає все більш актуальним і важливим чинником. Згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями Ради Європи з мовної освіти персоналізований підхід до вивчення іноземних мов сприяє індивідуальному розвитку студентів і підвищує ефективність навчання. Формування іншомовної компетентності в сучасних умовах стає однією з ключових задач освітньої системи України, що відображено в національних стратегічних документах та законодавчих актах.

Закон України «Про освіту» (2017 р.) передбачає підвищення рівня володіння англійською мовою здобувачів вищої освіти як мови міжнародного спілкування та міжнародної вищої освіти і науки.

У методичних рекомендаціях щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України від 25 липня 2023 року в рамках реалізації частини третьої та частини четвертої статті 7 Закону України «Про освіту» (2017 р.), частини третьої статті 48 Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) визначено, що «навчання у закладах вищої освіти забезпечує завершене формування у студентів потреби вивчення англійської мови з оволодінням нею як засобом спілкування, пізнання, самореалізації та соціальної адаптації в полікультурному світі на основі усвідомлення важливості вивчення іноземних мов, насамперед англійської, як засобу спілкування і пізнання в сучасному світі, підвищення своєї конкурентоспроможності під час економічної та соціальної євроінтеграції» (Міністерство освіти і науки України, наказ №№ 898 від 25.07.2023).

Такі науковці, як Арістова Н. О., Безлюдна В. В., Лагодинський О. С., Локарева Г. В., Малихін О. В., Павелків К. М., Петько Л. В., Сура Н. А., досліджували питання, пов'я-

зані з удосконаленням іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти. На основі цих досліджень було розроблено різні методи і стратегії персоналізованого навчання, що базуються на індивідуальних потребах та здібностях студентів (Арістова, 2015; Локарева, Бажміна, 2021; Малихін, Ярмольчук, 2020). Застосування цих методів в освітньому процесі закладу вищої освіти надає викладачам змогу підвищити результативність навчання та мотивацію студентів під час вивчення ними однієї іноземної мови або навіть декількох іноземних мов.

Говорячи про зовнішні чинники та вплив мовної освіти на розвиток особистості, можна зазначити, що мовна освіта відіграє в цьому питанні важливу роль, адже вона сприяє формуванню світогляду й культурної ідентичності студентів. Ефективне вивчення іноземних мов забезпечує глибоке розуміння інших культур, сприйняття міжкультурних відмінностей, а також зміцнює дипломатичні та міжнаціональні зв'язки.

Умови війни ставлять перед суспільством низку викликів, включаючи забезпечення ефективної комунікації з іноземними партнерами, співробітниками та союзниками. Отже, мовна підготовка стає важливим ресурсом міжкультурної та міжнаціональної взаємодії.

Ефективні стратегії персоналізації навчання іноземних мов можуть бути успішно адаптовані до військового середовища. Це передбачає індивідуалізацію навчальних матеріалів, розвиток комунікативних умінь і навичок, а також навичок культурної адаптації.

Аналіз зарубіжного досвіду та вивчення праць таких учених, як Пархерст Х. і Мілібанд Д., вказує на успішність застосування принципів персоналізованого навчання на практиці (Berends, 2023; Miliband, 2006). Використання сучасних технологій, таких, як відеоконференції та мобільні додатки, може значно полегшити навчання іноземних мов в умовах війни.

Мовна освіта у військовому контексті сприяє не лише зміцненню обороноздатності країни, а й підвищенню міжнародного співробітництва та дипломатичних зусиль у вирішенні конфліктів.

У контексті сучасних викликів, пов'язаних з воєнними конфліктами і нестабільністю у світі, ефективність стратегій персоналізації навчання іноземних мов стає важливою складовою для забезпечення національної безпеки і ефективного міжнародного співробітництва. З огляду на загальноєвропейські стандарти мовної освіти, законодавчу базу України, численні дослідження українських і зарубіжних науковців, можна зробити наступні висновки:

1. Персоналізоване навчання іноземних мов загалом визначається як ефективний підхід, який сприяє індивідуальному розвитку студентів і підвищує результативність навчання. Законодавча база України підтверджує важливість мовної освіти, що розширює потенційні можливості молодого покоління громадян нашої країни та створює міцне підґрунтя для більш сприятливого міжнаціонального й міжкультурного спілкування.

2. Ефективність стратегій персоналізації навчання іноземних мов в умовах війни визнається як необхідний компонент військового навчання та співробітництва. Адап-

тація персоналізованих стратегій до військового середовища може допомогти забезпечити ефективну комунікацію та співпрацю під час воєнних дій.

3. Зарубіжний досвід та сучасні технології свідчать про успішність персоналізованого навчання як ефективного засобу підвищення іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти. Використання інноваційних технологій спрощує процес навчання іноземних мов в умовах війни.

4. Важливість мовної освіти в армійському контексті стає зрозумілою, оскільки вона сприяє не лише забезпеченню національної безпеки, а й покращенню дипломатичних відносин та співробітництва на міжнародній арені.

Отже, ефективні стратегії персоналізації навчання іноземних мов у контексті воєнних умов можуть бути важливим інструментом для досягнення національних цілей та сприяння міжнаціональному співробітництву в умовах глобальної нестабільності. Більш того, зважаючи на той факт, що належна увага до мовної освіти становить основу для зміцнення міжнаціональних відносин у найважливіший момент для нашої країни, її національного потенціалу та побудови мирного світу, розроблення й впровадження цих стратегій в освітній процес закладів вищої освіти допоможе забезпечити якісну іншомовну підготовку та формування високого рівня іншомовної компетентності студентів різних спеціальностей.

Використані джерела

- Арістова, Н.О. (2015). Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів: монографія. Київ: ТОВ «Гліфмедіа».
- Верховна Рада України. Закон України “Про освіту”. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2145-19#n120>
- Локарева, Н.В., Бажміна, Е.А. (2021). Персоналізація в освіті: управління студентами власної траєкторії навчання засобами цифрових технологій. Інформаційні технології і засоби навчання, 6 (86). С. 187–207.
- Малихін, О.В., Ярмольчук, Т.М. (2020). Персоналізоване навчання студентів як результат інтеграції стратегії індивідуалізованого та диференційованого навчання. Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка. С. 52–53.
- Міністерство освіти і науки України. (Наказ № 898 від 25.07.2023). Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text>
- Berends, R. (2023). Helen Parkhurst: Founder of the Dalton Plan. Leonon Media; 1st edition.
- Miliband, D. (2006). Choice and Voice in Personalised Learning. Personalising Education. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264036604-2-en>